Contextualización Histórica da Educación Ambiental en Galicia

Juan J. Casares Long

II Xornadas Internacionais de Educación Ambiental
CEIDA, Abril de 2018

Primeiros sinais

Declaración Final da Conferencia das Nacións Unidas sobre o desenvolvemento humano (Estocolmo, 1972)

No seu Principio 19 establece o compromiso coa

"*promoción dunha conciencia desde a que emprender un programa educativo interdisciplinar, dentro e fóra das escolas, que abarque tódolos graos do ensino e dirixido a todos, xóvenes e adultos, para que estes saiban que accións poden levar a cabo, na medida das súas posibilidades para administrar e protexer a súa contorna*"

Primeiros sinais (2)

Congreso UNESCO-PNUMA sobre Educación e Formación Ambiental (Moscú, 1987).

Establécese a Estratexia Internacional en materia de educación e formación ambientais para o decenio de 1990 "*a partir dos problemas ambientais, definindo os principios e características esenciais, e fixando as orientacións, obxectivos e accións*".

Sinais máis próximos

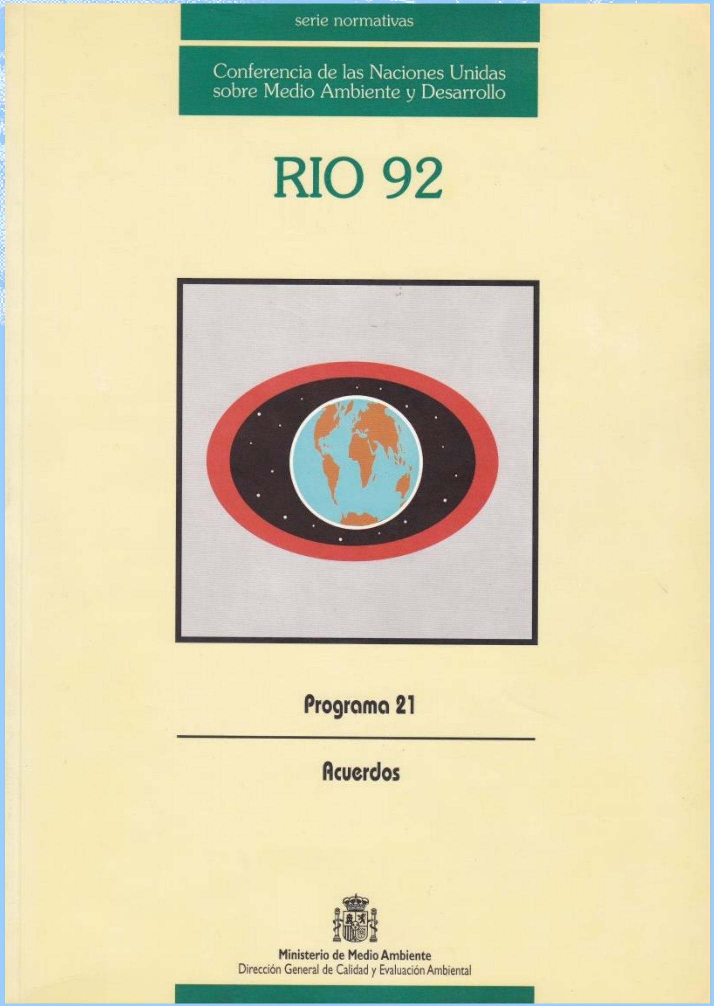

O Programa (Axenda) 21, é un programa dinámico a executar con plena observancia dos 27 principios da Declaración de Río sobre o medio ambiente e o desenvolvemento.

O programa 21 no seu apartado 36 di: "*Fomento da educación, o empoderamento e a toma de conciencia*“.

E establece para cada unha das tres áreas, as bases para a acción, os obxectivos, as actividades e os medios de execución.

Traballos contemporáneos á estratexia galega

- Libro Blanco da educación ambiental en España (1999)

Coordinado por Susana Calvo do Ministerio de Medio Ambiente.

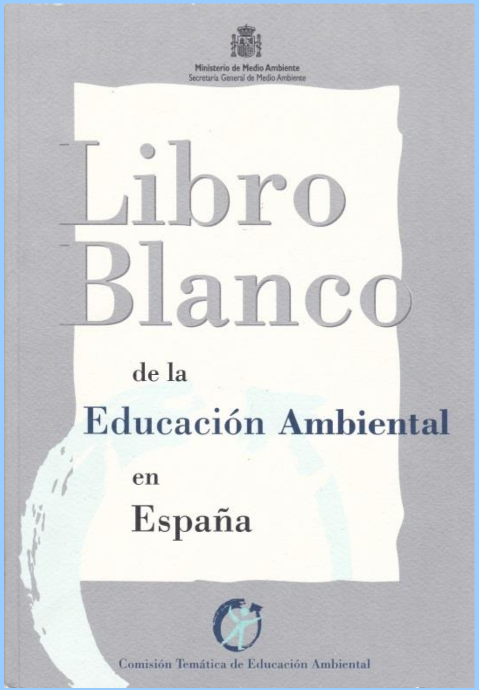

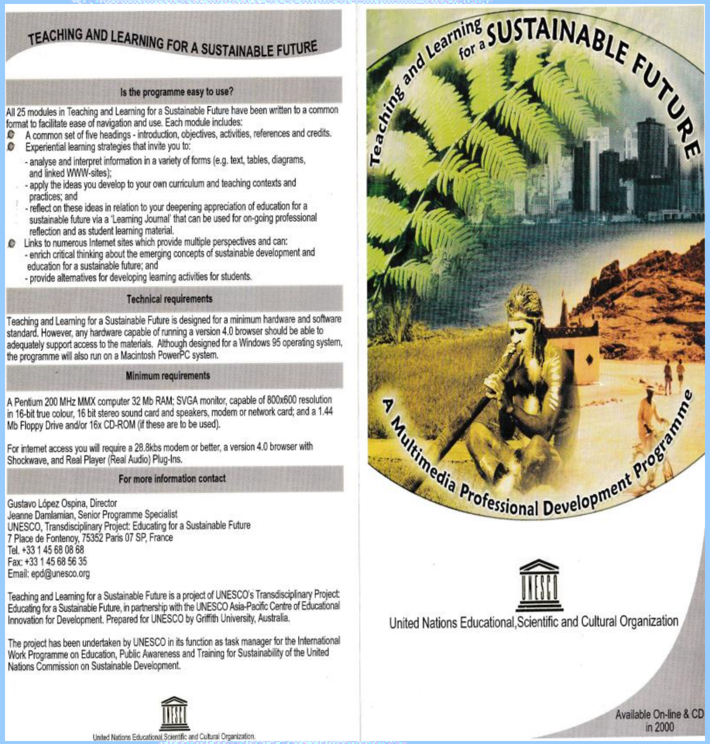

TEACHING AND LEARNING FOR A SUSTAINABLE FUTURE

Is the programme easy to use?

All 25 modules in Teaching and Learning for a Sustainable Future have been written to a common format to facilitate ease of navigation and use. Each module includes:

- A common set of five headings - introduction, objectives, activities, references and credits.
- Experiential learning strategies that invite you to:
  - analyse and interpret information in a variety of forms (e.g. text, tables, diagrams, and linked WWW-sites);
  - apply the ideas you develop to your own curriculum and teaching contexts and practices; and
  - reflect on these ideas in relation to your deepening appreciation of education for a sustainable future via a 'Learning Journal' that can be used for on-going professional reflection and as student learning material.
- Links to numerous Internet sites which provide multiple perspectives and can:
  - enrich critical thinking about the emerging concepts of sustainable development and education for a sustainable future; and
  - provide alternatives for developing learning activities for students.

Technical requirements

Teaching and Learning for a Sustainable Future is designed for a minimum hardware and software standard. However, any hardware capable of running a version 4.0 browser should be able to adequately support access to the materials. Although designed for a Windows 95 operating system, the programme will also run on a Macintosh PowerPC system.

Minimum requirements

A Pentium 200 MHz MMX computer 32 Mb RAM; SVGA monitor, capable of 800x600 resolution in 16-bit true colour, 16 bit stereo sound card and speakers, modem or network card; and a 1.44 Mb Floppy Drive and/or 16x CD-ROM (if these are to be used).

For internet access you will require a 28.8kbs modem or better, a version 4.0 browser with Shockwave, and Real Player (Real Audio) Plug-Ins.

For more information contact

Gustavo López Ospina, Director
Jeanne Damlamian, Senior Programme Specialist
UNESCO, Transdisciplinary Project: Educating for a Sustainable Future
7 Place de Fontenoy, 75352 Paris 07 SP, France
Tel. +33 1 45 68 08 68
Fax: +33 1 45 68 56 35
Email: epd@unesco.org

Teaching and Learning for a Sustainable Future is a project of UNESCO's Transdisciplinary Project: Educating for a Sustainable Future, in partnership with the UNESCO Asia-Pacific Centre of Educational Innovation for Development. Prepared for UNESCO by Griffith University, Australia.

The project has been undertaken by UNESCO in its function as task manager for the International Work Programme on Education, Public Awareness and Training for Sustainability of the United Nations Commission on Sustainable Development.

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

- Programa dixital da UNESCO "Teaching and learning for a sustainable future" (2000)

Dirixido por Gustavo López Ospina, adxunto ao Director Xeral da UNESCO.

Elaboración dunha estratexia de educación ambiental para Galicia

- Xurde coa creación da Consellería de Medio Ambiente en decembro de 1997.
- Nomeouse desde o CITA un equipo de expertos apoiados por un equipo asesor e un equipo de redacción.
- Seguiron un proceso participativo e aberto á cidadanía e ás institucións.
- Ao longo do ano 1998
- **Publícase no DOG do 23/10/2000**

Estratexia Galega de Educación Ambiental. Un compromiso de todos (1)

Analiza a problemática ambiental. Con relación a:

- A educación ambiental non formal
  - A formación e a profesionalización dos educadores ambientais.
  - A educación ambiental nas administracións públicas:
    - Autonómica
    - Local
  - A educación ambiental nas asociacións
  - Os centros de educación ambiental
  - A educación ambiental en espazos naturais protexidos
  - A educación ambiental nas empresas
  - A educación ambiental nos sindicatos e organizacións profesionais
  - A educación ambiental nos medios de comunicación
    - Presenta a situación actual: axentes, financiamento, destinatarios, distribución xeográfica, programación, metodoloxía
    - Fai recomendacións

Estratexia Galega de Educación Ambiental. Un compromiso de todos (2)

Analiza a problemática ambiental. Con relación a:

- A educación ambiental formal
  - Na educación infantil e primaria
  - Na educación secundaria
  - Na educación universitaria
  - A formación do profesorado
  - O establecemento de grupos, redes internacionais e proxectos
  - A preparación de materiais e recursos didácticos
    - Presenta a situación actual: axentes, financiamento, destinatarios, distribución xeográfica, programación, metodoloxía
    - Fai recomendacións

Estratexia Galega de Educación Ambiental. Un compromiso de todos (3)

Aplicación da estratexia

- Prazo de aplicación 2000 - 2006 mínimo:
- Financiamento
- Seguimento e avaliación
    - * Proponse a creación do Observatorio Galego de Educación Ambiental que se crea por Decreto e publícase no **DOG 22/03/2001**

Complementariamente, créanse

- O Rexistro Xeral de Entidades e Centros de Educación Ambiental de Galicia **DOG 14/02/2001**
- A Carta Galega de Calidade dos Centros de Educación Ambiental de Galicia **DOG 09/04/2001**

Accións da Administración Autonómica 1997-2001 (Conselleria de Medio Ambiente) (1)

A. Rede Galega de Centros de Educación Ambiental

- CEIDA*
- Aula da Natureza do Invernadoiro
- CIELGA (Centro de Interpretación do Ecosistema Litoral Galego). Santa Uxía de Ribeira
- Centro de Interpretación do ecosistema litoral Umia. O Grove - Siradella
- Centro de Interpretación das Ribeiras do Louro. Porriño
- Centro de Interpretación das Illas Cíes. Vigo
- Ciberaula*
- Aula de medio ambiente O Cabalar - Somede*
- Aula de medio ambiente Moreda do Courel*
- Aula de medio ambiente O Veral*
- Aula de natureza Cotorredondo*
- Aula - Centro de interpretación do Chelo*
- Aula da natureza Os Ancares*

*Centro posto en marcha polo Centro de Información e Tecnoloxía Ambiental entre 1998 e 2000

Accións da Administración Autonómica 1997-2001 (Consellería de Medio Ambiente) (2)

B. Foro Galicia de Medio Ambiente (2000 -)

Transformación das Xornadas Galegas sobre educación ambiental

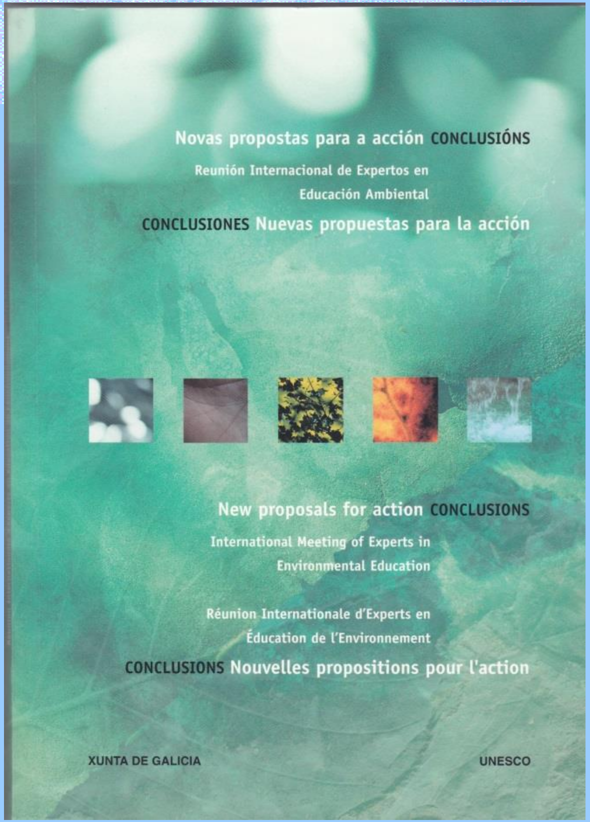

Do 15 ao 24 de Novembro de 2000 tivo lugar en Santiago de Compostela unha reunión de expertos de educación ambiental con expertos de cinco continentes e máis de 1200 participantes en colaboración coa UNESCO para preparar un documento de traballo a incluír nas sesións da Conferencia de Nacións Unidas do ano 2002, sobre a educación ambiental.

Accións da Administración Autonómica 1997-2001 (Consellería de Medio Ambiente) (3)

C. Campañas de difusión directa

Entre 1999 e 2000, 900 actividades, 230 concellos participantes e máis de 20.000 persoas asistentes.

D. Difusión en medios de comunicación

Exemplo: Patrocinio do programa Plis-Plas na Radio Galega dirixido a rapaces e rapazas dos colexios galegos que actúan como detectives verdes

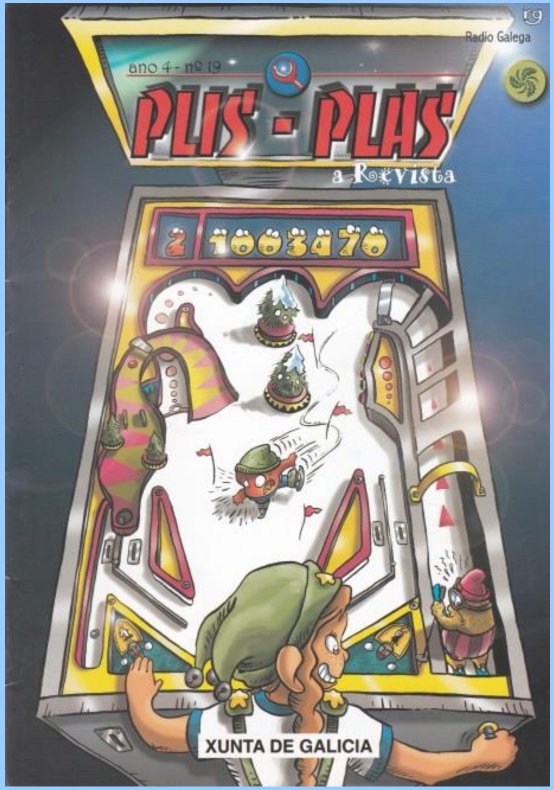

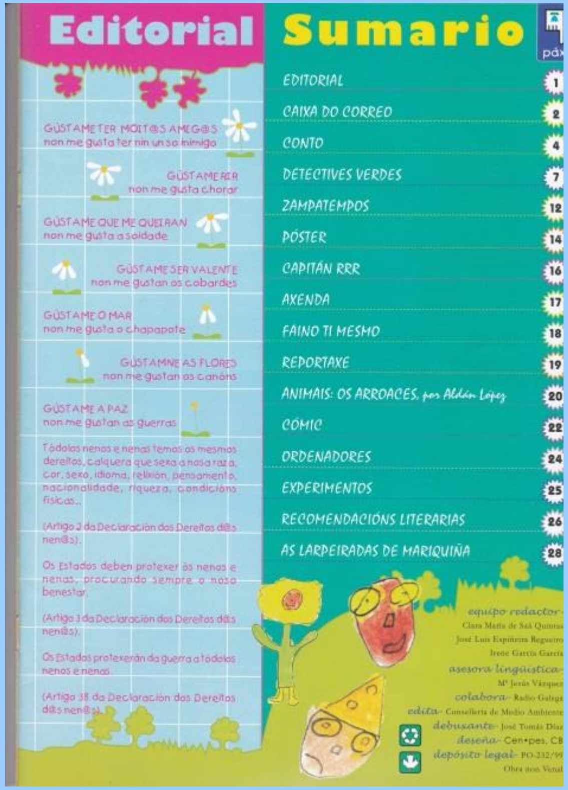

Editorial

GÚSTAME TER MOIT@S AMIG@S
non me gusta ter nin un só inimigo

GÚSTAME RIR
non me gusta chorar

GÚSTAME QUE ME QUEIRAN
non me gusta a soidade

GÚSTAME SER VALENTE
non me gustan os cobardes

GÚSTAME O MAR
non me gusta o chapapote

GÚSTAME AS FLORES
non me gustan os canóns

GÚSTAME A PAZ
non me gustan as guerras

Tódolos nenos e nenas temos os mesmos dereitos, calquera que sexa a nosa raza, cor, sexo, idioma, relixión, pensamento, nacionalidade, riqueza, condicións físicas...

(Artigo 2 da Declaración dos Dereitos d@s nen@s).

Os Estados deben protexer ós nenos e nenas, procurando sempre o noso benestar.

(Artigo 3 da Declaración dos Dereitos d@s nen@s).

Os Estados protexerán da guerra a tódolos nenos e nenas.

(Artigo 38 da Declaración dos Dereitos d@s nen@s).

Sumario

EDITORIAL	1
CAIXA DO CORREO	2
CONTO	4
DETECTIVES VERDES	7
ZAMPATEMPOS	12
PÓSTER	14
CAPITÁN RRR	16
AXENDA	17
FAINO TI MESMO	18
REPORTAXE	19
ANIMAIS: OS ARROACES, por Aldán López	20
CÓMIC	22
ORDENADORES	24
EXPERIMENTOS	25
RECOMENDACIÓNS LITERARIAS	26
AS LARPEIRADAS DE MARIQUIÑA	28

equipo redactor
asesora lingüística
colabora- Radio Galega
edita- Consellería de Medio Ambiente
debuxante
deseño
depósito legal

Accións da Administración Autonómica 1997-2001 (Consellería de Medio Ambiente) (4)

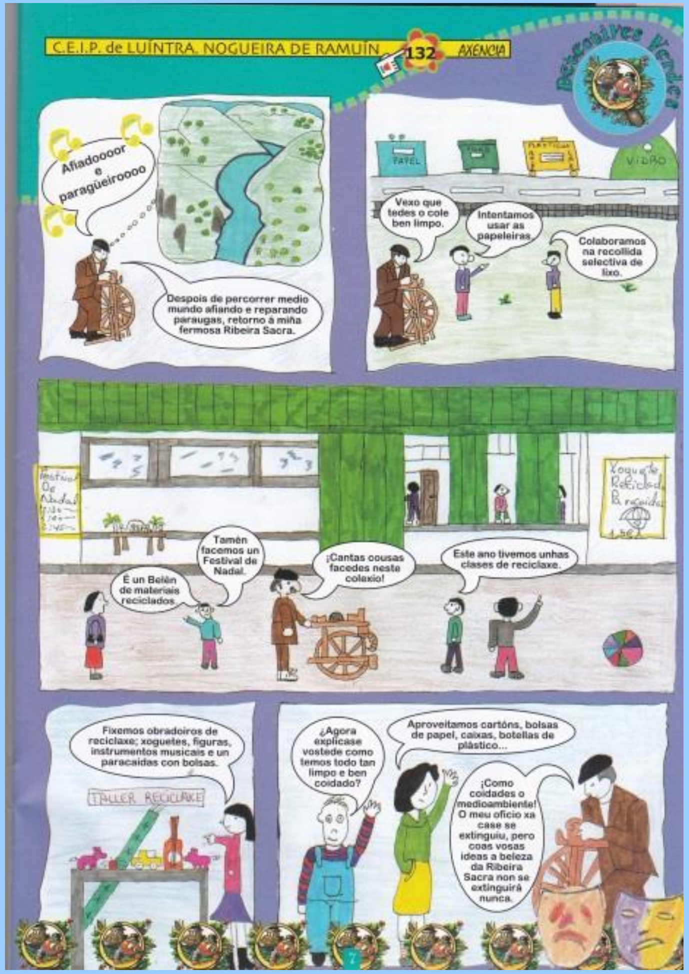

Accións da Administración Autonómica 1997-2001 (Consellería de Medio Ambiente) (5)

E. Publicacións

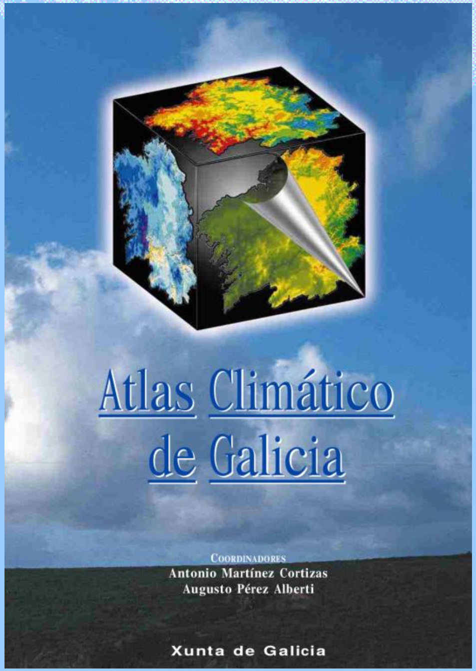

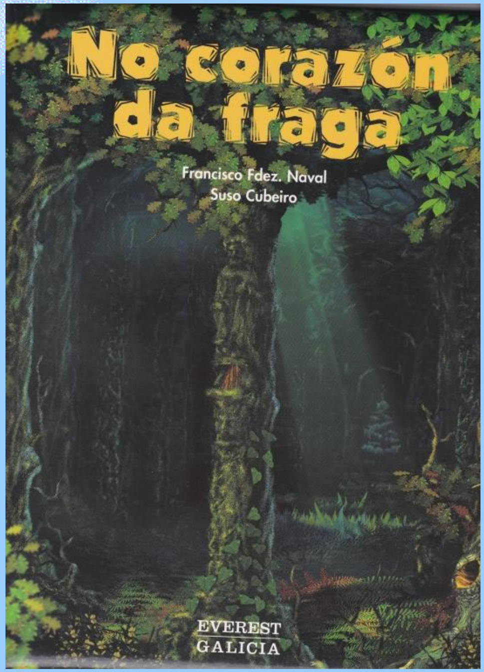

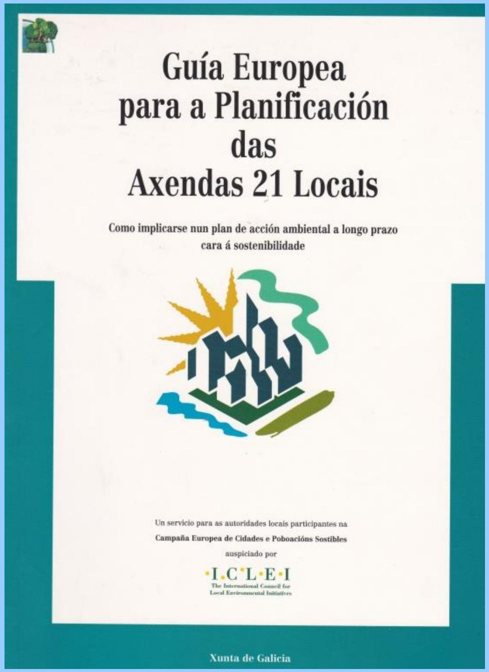

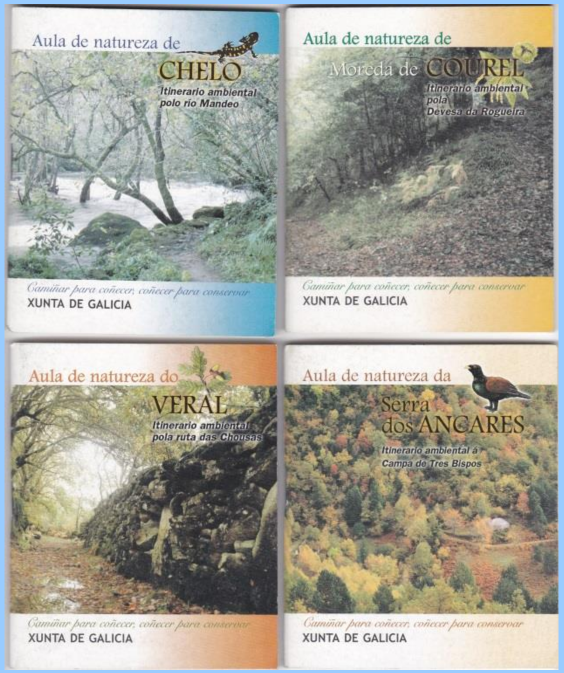

Accións da Administración Autonómica 1997-2001 (Consellería de Medio Ambiente) (6)

F. Premios
- Debuxo escolar
- Bandeira Verde de Galicia
- Narrativa curta
- Concursos de fotografía
- Fomento da recollida de pilas usadas

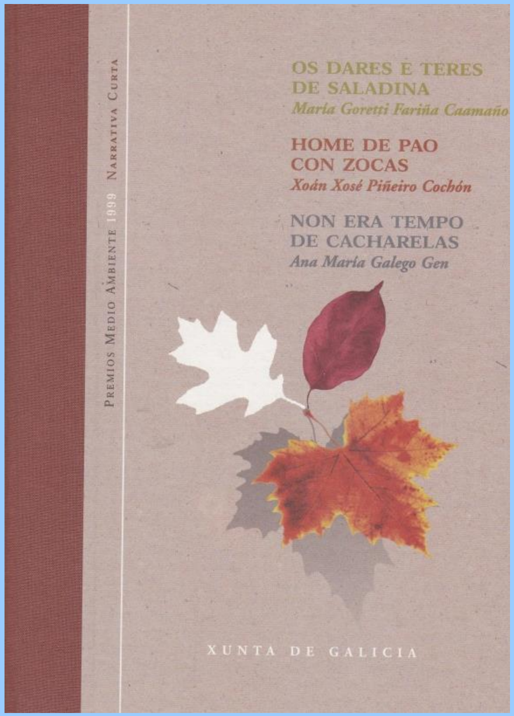

G. Sistema de información ambiental, SIAM

Deu soporte á creación de:
- Rede Galega de Aerobioloxía*
- Rede Galega de Meteoroloxía - MeteoGalicia
- Rede Galega de Calidade do Aire

* O Sistema SIAM - Rede Galega de Aerobioloxía foi un dos cinco finalistas ao Premio Millenium do Computerworld-Smithsonian do ano 2000 que tivo lugar en Washington no museo de Historial Natural dos EE.UU.